

Family Factors ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

■ ผศ.ดร.เอกชัย อภิศักดิ์กุล
คณบดี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษารัฐกิจครอบครัว

ธุรกิจครอบครัวยังคงเป็นส่วนที่มีพลวัตและมีความยืดหยุ่นเสมอ แม้หลังช่วงเศรษฐกิจถดถอยที่ยังทนทานอยู่ได้ และยังคงกดดันต่อเนื่องในเรื่องเกี่ยวกับการขาดแคลนแรงงานฝีมือ (Skills Shortage) นวัตกรรม และการกำกับดูแลกิจการนี้คือภาพกว้างที่สามารถมองเห็นได้ แต่เมื่อมองเข้าไปให้ใกล้กว่านั้นในรายละเอียด จะเห็นชัดเจนว่ามีหลายสิ่งสำคัญที่กำลังเกิดขึ้นกับกลุ่มธุรกิจครอบครัว จากการที่ PwC (ไพร์ซ วอเตอร์เฮาส์ คูเปอร์ส) ร่วมกับบริษัทวิจัย Kudos Research สํารวจธุรกิจครอบครัวในแอฟริกาได้จำนวน 120 รายไปพร้อมกับธุรกิจครอบครัวทั่วโลกกว่า 2,400 ราย จาก 40 ประเทศทั่วโลก ในปี 2014 พบว่า

ในเรื่องของการตัดสินใจ 47% ของธุรกิจครอบครัวแอฟริกาได้ที่ถูกสํารวจเห็นด้วยกับข้อความที่ว่าธุรกิจครอบครัวมีแนวทางระยะยาวในการตัดสินใจมากกว่าธุรกิจอื่นทั่วไป (ภาพที่ 1) จากผลการวิจัยชี้ชัดเห็นว่าครอบครัวเชื่อว่าพวกเขามีความคล่องแคล่วและรวดเร็วในการตัดสินใจมากกว่า แม้อาจฟังดูอาจรู้สึกขัดแย้งแต่หากลองวิเคราะห์ผลการวิจัยจะ

> % Agreeing with statements about how family businesses behave

■ South Africa ■ Global

ภาพที่ 1

เห็นว่า ธุรกิจครอบครัวมีมุมมองในระยะยาวและมุมมองใหม่ๆ โดยพวกเขาเหล่านี้ยินดีมากกว่าที่จะรอผลตอบแทนและกำไรจากทุนอดทน (Patient Capital) ดังนั้นธุรกิจครอบครัวจึงมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและทำการตัดสินใจได้ทันทีเมื่อมีความเสี่ยงหรือมีโอกาสเกิดขึ้น โดยไม่มีความล่าช้าแบบราชการที่มีการตรวจสอบและกระบวนการที่ยุ่งยาก

ในเรื่องความเป็นเจ้าของกิจการ 78% ของธุรกิจครอบครัวแอฟริกาได้ที่ถูกสํารวจ เห็นด้วยว่าพวกเขามีความเป็นเจ้าของกิจการ (entrepreneurial) มากกว่าธุรกิจอื่นทั่วไป (ภาพที่ 1) ซึ่งมีความแตกต่างกับที่สํารวจธุรกิจครอบครัวทั่วโลกอยู่ 19% (ทั่วโลก 59%) หนึ่งในเหตุผลที่เห็น

ได้ชัดเจนคือ อัตราการว่างงานของแอฟริกาได้ สูงถึง 25.5% เป็นอัตราสูงสูดนับตั้งแต่ปี 2008 เป็นต้นมา ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการว่างงานในส่วนอื่นของโลก เช่น สหราชอาณาจักร (5.9%) และสหรัฐอเมริกา (6%) แอฟริกาได้ยังคงตามหลังอยู่มาก

จากข้อมูลนี้เป็นการสนับสนุนว่าครอบครัวต้องเปิดรับความคิด (เห็นด้วย 67%) และไอเดียใหม่ๆ และยอมเสี่ยงในการเริ่มธุรกิจของตัวเองเพื่อให้ได้รับอิสระทางการเงิน จึงจำเป็นต้องมีความเป็นเจ้าของกิจการมากกว่าในเรื่องผลตอบแทนจากการลงทุน สำหรับธุรกิจครอบครัวความสำเร็จไม่ได้วัดจากเพียงแค่การเติบโตและกำไรเท่านั้น บ่อยครั้งที่การวัดความสำเร็จไม่สามารถวัดเป็นมูลค่าทางการเงินได้ ตัวอย่างเช่น การวัดความพึงพอใจ

ในการทำงานของพนักงานและสมาชิกในครอบครัว การทิ้งมรดกเอาไว้เพื่อให้ครอบครัวเป็นที่จดจำและการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม (Community Contribution) โดยธุรกิจครอบครัวแอฟริกาใต้ที่ถูกสำรวจ 73% เห็นด้วยว่าความสำเร็จทางธุรกิจนั้นมีความสำคัญอันดับแรกอย่างชัดเจนในระยะสั้น แต่พวกเขามีแนวโน้มที่จะโฟกัสที่พนักงาน สังคม และครอบครัวมากกว่า (ภาพที่ 1)

ที่มา: PwC. 2014. *Head over heart? Family Business Survey. South African edition 2014/2015.* www.pwc.co.za/family-business.